Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

D

Paper-III
HISTORY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

APR - 10317

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Number of Pages in this Booklet : **40** Number of Questions in this Booklet : **75**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **75** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

HISTORY
Paper III
इतिहास
प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Note : This Paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. In medieval times, which Maratha woman, famously known as 'Kanchangadchi Mohna' defended the fort of Wasota for eight months against Bapu Gokhale ?
   (A) Tai Telin
   (B) Ahilyabai Holkar
   (C) Rani Lakshmibai of Jhansi
   (D) Yesubai, wife of Chhatrapati Sambhaji

2. Identify the administrative position which was not a part of Chhatrapati Shivaji Maharaj's Astha Pradhan Mandal.
   (A) The Peshwa
   (B) The Sumant
   (C) The Panditrao
   (D) The Pant-Pratinidhi

1. मध्ययुगात 'कांचनगढची मोहना' म्हणून प्रसिद्ध झालेल्या खालीलपैकी कोणत्या महिलेने बापू गोखले यांच्या विरुद्ध वासोट्याचा किल्ला आठ महिणे लढवला ?
   (A) ताई तेलीन
   (B) अहिल्याबाई होळकर
   (C) राणी लक्ष्मीबाई
   (D) छ. संभाजींची पत्नी, येसूबाई

2. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या अष्टप्रधान-मंडळामध्ये खालीलपैकी कोणता प्रशासकीय पद नव्हता ?
   (A) पेशवा
   (B) सुमंत
   (C) पंडितराव
   (D) पंत-प्रतिनिधी

3. Raj Ballabh, Ghasiti Begum, Shaukat Jung were the arch foes of ....
   (A) Ali Vardi Khan
   (B) Siraj-ud-Daulah
   (C) Mir-Kasim
   (D) Nanda Kumar

4. Which Maharashtrian intellectual was instrumental in the Vernacular Press related activities such as Kavyetihasa Sangraha, Kitabkhana and Chitrashala ?
   (A) Vishnushastri Chiplunkar
   (B) Krishnashastri Chiplunkar
   (C) Balshastri Jambhekar
   (D) Ahitagni Rajwade

5. Khusro Naoroji Kabraji started two associations in Bombay in 1870-Dnyan Prasarak Mandali and Gyanottejak Mandali. What was their programme ?
   (A) Creating a taste for painting
   (B) Encouraging the musical arts
   (C) Publication of scientific books
   (D) None of the above

3. राज बल्लभ, घसिटी बेगम, शौकत जंग हे कोणाचे वैरी होते ?
   (A) अलीवर्दी खान
   (B) सिराज-उद्-दौला
   (C) मीर कासिम
   (D) नंद कुमार

4. काव्येतिहास संग्रह, किताबखाना व चित्रशाळा यासारख्या प्रादेशिक भाषाविषयक कार्यांमध्ये कोणत्या महाराष्ट्रीय विचारवंताने कळीची भूमिका बजावली ?
   (A) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर
   (B) कृष्णशास्त्री चिपळूणकर
   (C) बाळशास्त्री जांभेकर
   (D) अहिताग्नी राजवाडे

5. खुस्रो नौरोजी काबराजी यांनी 1870 मध्ये मुंबईत ज्ञान प्रसारक मंडळी आणि ज्ञानोत्तेजक मंडळी यांची स्थापना केली. त्यांचे धोरण काय होते ?
   (A) चित्रकलेत अभिरुची तयार करणे
   (B) संगीत कलेला प्रोत्साहन देणे
   (C) वैज्ञानिक पुस्तकांचे प्रकाशन करणे
   (D) वरीलपैकी कोणतेही नाही

6. Who was the founder of Maratha Aikyechhu Sabha ?

(A) Sitaram Keshav Bole

(B) Shripatrao Shinde

(C) Narayan Meghaji Lokhande

(D) Dinkarrao Javalkar

7. Who among the following was *not* the President of Indian National Congress ?

(A) A.O. Hume

(B) George Yule

(C) William Wedderburn

(D) Sir Henry Cotton

8. Which Indian nationalist leader wrote in 1935, 'The Indian Struggle, 1920-34' ?

(A) Pandit Jawaharlal Nehru

(B) Pandit Madan Mohan Malaviya

(C) Netaji Subhash Chandra Bose

(D) C. Rajgopalachari

6. मराठा ऐक्येच्छु सभेचे संस्थापक कोण होते ?

(A) सीताराम केशव बोले

(B) श्रीपतराव शिंदे

(C) नारायण मेघाजी लोखंडे

(D) दिनकरराव जवळकर

7. पुढीलपैकी कोण भारतीय राष्ट्रीय सभेचे अध्यक्ष **नव्हते** ?

(A) ए.ओ. ह्यूम

(B) जॉर्ज यूल

(C) विलियम वेडरबर्न

(D) सर हेन्री कॉटन

8. खालीलपैकी कोणत्या राष्ट्रीय नेत्याने 1935 मध्ये, 'द इंडियन स्ट्रगल, 1920–34' हा ग्रंथ लिहिला.

(A) पंडित जवाहरलाल नेहरू

(B) पंडित मदन मोहन मालवीय

(C) नेताजी सुभाष चंद्र बोस

(D) सी. राजगोपालाचारी

9. This poet first used spoken Telugu in verse to compose 'Mare Prapancham' inspired by Bhagat Singh's martyrdom ?

(A) Sri Sri

(B) Ande Sri

(C) Pingali Nagendrarao

(D) Mohammad Ismail

10. Match the authors and their literary work :

List I

(*i*) Munshi Premchand

(*ii*) Rabindranath Tagore

(*iii*) Salubai Tambvekar

(*iv*) Kunj Vihari

List II

(*a*) *Mulshicha Paalna*

(*b*) *Mahajani Sabhyata*

(*c*) *Char Adhyay*

(*d*) *Chandraprabha Viraha Varnan*

Codes :

	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(A)	(*c*)	(*d*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*d*)	(*c*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*b*)	(*c*)	(*d*)	(*a*)
(D)	(*a*)	(*b*)	(*d*)	(*c*)

9. या कवीने भगतसिंगाच्या हौतात्म्यावरून प्रेरणा घेऊन रचलेल्या 'मारे प्रपंचम्' या काव्यात तेलुगू बोली भाषेचा सर्वप्रथम वापर केला.

(A) श्री श्री

(B) आंदे श्री

(C) पिंगली नागेंद्रराव

(D) मुहम्मद इस्माइल

10. लेखक व साहित्यिक कृतींच्या जोड्या जुळवा :

यादी I

(*i*) मुन्शी प्रेमचंद

(*ii*) रवींद्रनाथ टागोर

(*iii*) साळूबाई तांबवेकर

(*iv*) कुंजविहारी

यादी II

(*a*) **मुलशीचा पाळणा**

(*b*) **महाजनी सभ्यता**

(*c*) **चार अध्याय**

(*d*) **चंद्रप्रभा विरहवर्णन**

सांकेतांक :

	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(A)	(*c*)	(*d*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*d*)	(*c*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*b*)	(*c*)	(*d*)	(*a*)
(D)	(*a*)	(*b*)	(*d*)	(*c*)

11. Till 1947, no Indian was promoted above the rank of a .... in the Army.
    - (A) Subhedar
    - (B) Major
    - (C) Brigadier
    - (D) Captain

12. What is 'Ulgulan' ?
    - (A) A tax that the Mundas refused to pay
    - (B) The name given to outsiders by the Mundas
    - (C) The name of the tribal rebellion of Mundas
    - (D) The area where Mundas were recruited as indentured labourers

11. 1947 पर्यंत पायदळामध्ये कोणत्याही भारतीयाला .... पेक्षा वरच्या हुद्द्यावर बढती मिळत नसे.
    - (A) सुभेदार
    - (B) मेजर
    - (C) ब्रिगेडिअर
    - (D) कॅप्टन

12. 'उलगुलान' म्हणजे काय ?
    - (A) एका कराचे नाव जो देणे मुंडांनी नाकारले होते
    - (B) मुंडांनी बाहेरच्या लोकांना दिलेले नाव
    - (C) मुंडांच्या आदिवासी उठावाचे नाव
    - (D) ज्या भागातून मुंडांना सक्तीने मजुरीच्या कामासाठी नेले जाई त्याचे नाव

13. This organization split in 1893 into a College faction and a Gurukul faction :

(A) Brahmo Samaj

(B) Arya Samaj

(C) Deccan Education Society

(D) Deccan Sabha

14. Who was the author of the Note on the Growth of Marathi Literature which catalogued the rapid increase in the number of Marathi Publications in the 19th Century ?

(A) Moti Bulasa

(B) Major Candy

(C) V.K. Rajwade

(D) M.G. Ranade

13. 1893 साली या संस्थेमध्ये फूट पडून कॉलेज गट आणि गुरुकुल गट निर्माण झाले :

(A) ब्राह्मो समाज

(B) आर्य समाज

(C) डेक्कन एज्युकेशन सोसायटी

(D) डेक्कन सभा

14. एकोणिसाव्या शतकातील मराठी प्रकाशनांच्या संख्येतील भरघोस वाढीची नोंद घेणाऱ्या 'नोट ऑन द ग्रोथ ऑफ मराठी लिटरेचर' चे लेखक कोण होते ?

(A) मोती बुलासा

(B) मेजर कॅन्डी

(C) वि.का. राजवाडे

(D) म.गो. रानडे

15. Who among the following was *not* the President of Indian National Congress ?

(A) Sir Ferozshah Mehta

(B) G.K. Gokhale

(C) N.G. Chandavarkar

(D) B.G. Tilak

15. पुढीलपैकी कोण भारतीय राष्ट्रीय सभेचे अध्यक्ष **नव्हते** ?

(A) सर फिरोजशाह मेहता

(B) गोपाळ कृष्ण गोखले

(C) ना.ग. चंदावरकर

(D) बाळ गंगाधर टिळक

16. After visiting Bombay, Florence Nightingale wrote, "Bombay has a lower death rate in the last two years than London. This is entirely your doing." To whom did she give the credit ?

(A) Bartle Frere

(B) George Russell Clerk

(C) William Fitzgerald

(D) Richard Temple

16. मुंबईला भेट दिल्यानंतर फ्लोरेन्स नायटिंगेल यांनी लिहिले, ''गेल्या दोन वर्षांत मुंबईतला मृत्यूदर लंडनपेक्षाही कमी झाला आहे. याचं पूर्ण श्रेय तुमचं आहे.'' त्यांनी हे श्रेय कोणाला दिले होते ?

(A) बार्टल फ्रेअर

(B) जॉर्ज रसेल क्लर्क

(C) विलिअम फिट्झजेराल्ड

(D) रिचर्ड टेम्पल

17. Who founded the Seva Sadan at Bombay in 1908 ?
    (A) G.K. Devadhar and Ramabai Ranade
    (B) Behramji Malabari and Dayaram Gidumal
    (C) Pandita Ramabai
    (D) Shantabai Kashalkar and Chandubai Kulkarni

18. Hasrat Mohani, Josh Malihabadi and Firaq Gorakhpuri were leading figures of this organization :
    (A) Indian People's Theatre Association
    (B) Revolutionary Writers' Association
    (C) Progressive Dramatic Association
    (D) Progressive Writers' Association

17. 1908 साली मुंबईत सेवा सदनची स्थापना कोणी केली ?
    (A) जी.के. देवधर आणि रमाबाई रानडे
    (B) बेहरामजी मलबारी आणि दयाराम गिडूमल
    (C) पंडिता रमाबाई
    (D) शांताबाई कशाळकर आणि चंदूबाई कुलकर्णी

18. हसरत मोहानी, जोश मलिहाबादी, फिराक गोरखपुरी, हे या संघटनेतील प्रमुख सदस्य होते :
    (A) इंडिअन पीपल्स थिएटर असोसिएशन
    (B) रिव्होल्यूशनरी रायटर्स असोसिएशन
    (C) प्रोग्रेसिव्ह ड्रामॅटिक असोसिएशन
    (D) प्रोग्रेसिव्ह रायटर्स असोसिएशन

19. Who founded the Rajamahendri Social Reform Association and fought a crusade against enforced widowhood ?

(A) Vishnushastri Pandit

(B) Vireshlingam Pantulu

(C) Kamakshi Natarajan

(D) Vyankatesh Shastri Mate

20. In 1946, Dr. Babasaheb Ambedkar elected to Constituent Assembly, from ....

(A) Poona

(B) Bombay

(C) Agra

(D) Dacca

21. On 15th August 1947, who was the Prime Minister of Maharaja Hari Singh of Kashmir ?

(A) Ramchandra Kak

(B) Janak Singh

(C) Mehr Chand Mahajan

(D) Sheikh Abdulla

19. राजमहेन्द्री सोशल रिफॉर्म असोसिएशनची स्थापना करून सक्तीच्या वैधव्याविरुद्ध संघर्ष कोणी केला ?

(A) विष्णुशास्त्री पंडित

(B) वीरेशलिंगम् पंतुलू

(C) कामाक्षी नटराजन

(D) व्यंकटेशशास्त्री माटे

20. इ.स. 1946 यावर्षी, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर घटना परिषदेवर .... या मतदार संघातून निवडून गेले.

(A) पुणे

(B) मुंबई

(C) आग्रा

(D) डाक्का

21. 15 ऑगस्ट 1947 रोजी काश्मीरच्या महाराजा हरिसिंग यांचे मुख्य प्रधान कोण होते ?

(A) रामचंद्र काक

(B) जनक सिंग

(C) मेहेरचंद महाजन

(D) शेख अब्दुल्ला

22. The Indian Co-operative Union (ICU) organized co-operatives and self-help groups to help the refugees settle down in Faridabad. The ICU was headed by ....

(A) Kamaladevi Chattopadhyaya

(B) Sarojini Naidu

(C) Vijayalaxmi Pandit

(D) Aruna Asafali

23. Who was the President of the All India States' Peoples' Conference in 1946-47 ?

(A) Vallabhabhai Patel

(B) V.P. Menon

(C) K.M. Pannikar

(D) Jawaharlal Nehru

22. इंडिअन कोऑपरेटिव्ह यूनियनने फरीदाबादच्या आसपास सहकारी सोसायट्या व स्वमदत गटांच्या माध्यमातून निर्वासितांना स्थिरावायला मदत केली या यूनियनच्या प्रमुख .... हे होत्या.

(A) कमलादेवी चट्टोपाध्याय

(B) सरोजिनी नायडू

(C) विजयालक्ष्मी पंडित

(D) अरुणा आसफअली

23. 1946–47 मध्ये अखिल भारतीय प्रजा परिषदेचे अध्यक्ष कोण होते ?

(A) वल्लभभाई पटेल

(B) व्ही.पी. मेनन

(C) के.एम. पणिक्कर

(D) जवाहरलाल नेहरू

24. The boundary award by the Radcliffe Commission was announced on ....

(A) 1st August, 1947

(B) 14th August, 1947

(C) 15th August, 1947

(D) 16th August, 1947

24. रॅडक्लिफ कमिशन ने आपला सीमाविषयक निवाडा .... या दिवशी घोषित केला.

(A) 1 ऑगस्ट 1947

(B) 14 ऑगस्ट 1947

(C) 15 ऑगस्ट 1947

(D) 16 ऑगस्ट 1947

25. The Scindia Steam Navigation venture of .... and .... faced opposition from British shipping interests.

(A) Purushottam Thakurdas and Birlas

(B) Walchand Hirachand and Lalji Narainji

(C) Moolji Jetha and Lalji Narainji

(D) Purushottam Thakurdas and Jamshedji Tata

25. .... यांच्या सिंदिया स्टीम नॅव्हिगेशन या उपक्रमाला ब्रिटिश जहाज उद्योगातील हितसंबंधी यांनी विरोध केला.

(A) पुरुषोत्तम ठाकुरदास आणि बिर्ला

(B) वालचंद हिराचंद आणि लालजी नारायणजी

(C) मूलजी जेठा आणि लालजी नारायणजी

(D) पुरुषोत्तम ठाकुरदास आणि जमशेदजी टाटा

26. From among the following statements regarding Rousseau's concept of 'Social Contract' and 'General Will', which one is *not* correct ?

(A) He believed that a social contract could preserve absolute equality

(B) In his 'Social Contract', people would necessarily relinquish their individual rights and submit to 'General Will'

(C) If this equality were to be violated, then people retained the right to overthrow the political system

(D) Later, Karl Marx incorporated these ideas in his 'Communist Manifesto'

26. रूसोच्या 'सामाजिक करार' आणि 'सार्वत्रिक इच्छा' या संज्ञेबाबत खालीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(A) त्याची अशी धारणा होती की, सामाजिक करारामुळे संपूर्णपणे समानता प्रस्थापित केला जाईल

(B) 'सामाजिक करारा' मध्ये, जनता आपले व्यक्तिगत अधिकार सोडून 'सार्वत्रिक इच्छेला' अर्पण करतील

(C) जर ही समानता भंग झाली तर राजकीय यंत्रणा संपवण्याचा अधिकार जनतेकडे राहील

(D) नंतर कार्ल मार्क्सने या संज्ञा व विचार आपल्या 'कम्युनिस्ट मनीफेस्टो' मध्ये समाविष्ट केले

27. Which of the following is *not* written by James Mill ?

(A) Law of Nations and Education

(B) Liberty of Press

(C) Elements of Political Economy

(D) History of India, 150-350 A.D.

28. Which famous feminist activist wrote : 'Vindication of the Rights of Women' ?

(A) Harriet Tubman

(B) Mary Wollstonecraft

(C) Annie Besant

(D) Margarette Sanger

29. The concept of 'Social Darwinism' was initially used by :

(A) Herbert Spencer

(B) John Stuart Mill

(C) Charles Darwin

(D) Thomas H. Huxley

27. खालीलपैकी कोणता ग्रंथ जेम्स् मील यांनी लिहिलेला **नाही** ?

(A) लॉ ऑफ नेशन्स अँड एज्युकेशन

(B) लिबर्टी ऑफ प्रेस

(C) इलीमेंट्स ऑफ पॉलीटीकल इकॉनॉमी

(D) हिस्ट्री ऑफ इंडीया, इ.स. 150–350

28. खालीलपैकी कोणत्या स्त्रीवादी कार्यकर्तीने 'व्हिंडीकेशन ऑफ दी राईट्स ऑफ वुमेन' लिहिले ?

(A) हेरीएट तुबमन

(B) मेरी वोल्स्टोनक्राफ्ट

(C) ॲनी बेझंट

(D) मागरिट संगर

29. सामाजिक डार्विनवादाची संकल्पना प्रथम कोणी वापरली ?

(A) हर्बर्ट स्पेन्सर

(B) जॉन स्टुअर्ट मिल

(C) चार्ल्स डार्विन

(D) टॉमस एच्. हक्सले

30. In 1944 to secure the maintenance of International Peace and Security Dumbarton Oaks Conference was held in the following country :

(A) Great Britain

(B) Russia

(C) France

(D) America

30. 1944 साली आंतरराष्ट्रीय शांतता व सुरक्षिततेसाठी डंबारटन् ओक्स परिषद कोणत्या देशात घेतली गेली ?

(A) ग्रेट ब्रिटन

(B) रशिया

(C) फ्रान्स

(D) अमेरिका

31. Who put forth the idea of Universal History ?

(A) Leopold Von Ranke

(B) George Bancroft

(C) Charles Beard

(D) J.B. Bury

31. वैश्विक इतिहास कल्पनेचा पुरस्कार कोणी केला ?

(A) लिओपोल्ड वॉन रँके

(B) जॉर्ज बॅनक्रॉफ्ट

(C) चार्लस् बिअर्ड

(D) जे.बी. ब्युरी

32. Under which of the following type of sources would photographs be included ?

(A) Oral

(B) Archival

(C) Numismatical

(D) Epigraphical

33. Which of the following historian-scholars has presented three developmental stages of civilization ?

(A) E.H. Carr

(B) Arnold Joseph Toynbee

(C) R.G. Collingwood

(D) Karl Marx

32. खालीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या स्रोत-साधनां-मध्ये छायाचित्रांचा अंतर्भाव होतो ?

(A) मौखिक

(B) पुराभीलेखागारातील

(C) नाणेप्रकार

(D) पुरालेखप्रकार

33. खालीलपैकी कोणत्या इतिहासकार-विद्वानाने नागर-संस्कृतीची तीन विकास-अवस्था दिल्या आहेत ?

(A) ई.एच. कार

(B) अरनॉल्ड जोसेफ टॉयन्बी

(C) आर.जी. कॉलींगवूड

(D) कार्ल मार्क्स

34. From among the following statements regarding the assertions made by the imperialist historians, which one is *not* true ?

(A) They argued that political actions had to be within the framework of law, and that nothing should violate the rule of law

(B) They provided evidence of the bountiful effects of the civilizing mission

(C) In their opinion, the idea of an Indian Nation was an absurdity

(D) They argued that the West has a lot to learn from India

34. खालीलपैकी कोणते विधान साम्राज्यवादी इतिहासकारांच्या बाबतीत **चुकीचे** आहे ?

(A) कायद्याच्या चौकटीतच राजकीय प्रक्रिया घडाव्या आणि कायद्याच्या राज्याचे उलंघण होवू नये असा त्यांनी तर्क केला

(B) सभ्य-संस्कृतीचा देश बनविण्याच्या उदात्त ध्येयाचे (Civilizing Mission) पुरावे त्यांनी दिले

(C) त्यांच्यामते, भारतीय राष्ट्र ही कल्पनाच हास्यास्पद होती

(D) त्यांच्यामते, पाश्चिमात्यांनी भारताकडून बरेच शिकण्यासारखे आहे

35. Match the following Lists, by selecting the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Historians)

(*i*) R.G. Collingwood

(*ii*) Geoffrey Elton

(*iii*) Michel Foucault

(*iv*) Hayden White

List II

(Their Works)

(*a*) The Practice of History

(*b*) The Archaeology of Knowledge

(*c*) Metahistory

(*d*) The Idea of History

Codes :

	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(A)	(*d*)	(*a*)	(*b*)	(*c*)
(B)	(*b*)	(*c*)	(*d*)	(*a*)
(C)	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(D)	(*c*)	(*a*)	(*d*)	(*b*)

35. जोड्या लावा व खाली दिलेल्या सांकेतांका- मधून योग्य तो पर्याय निवडा :

यादी I

(इतिहासकार)

(*i*) आर.जी. कोलींगवूड

(*ii*) जेफ्री एल्टन

(*iii*) मायकेल फुको

(*iv*) हेडन व्हाईट

यादी II

(त्यांचे योगदान)

(*a*) दी प्रॅक्टीस ऑफ हिस्ट्री

(*b*) दी आर्किओलॉजी ऑफ नॉलेज

(*c*) मेटाहिस्ट्री

(*d*) दी आयडीया ऑफ हिस्ट्री

सांकेतांक :

	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(A)	(*d*)	(*a*)	(*b*)	(*c*)
(B)	(*b*)	(*c*)	(*d*)	(*a*)
(C)	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(D)	(*c*)	(*a*)	(*d*)	(*b*)

36. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Harappan Sites)

(*i*) Rakhigarhi

(*ii*) Lothal

(*iii*) Alamgirpur

(*iv*) Kalibangan

List II

(States)

(*a*) Rajasthan

(*b*) Uttar Pradesh

(*c*) Haryana

(*d*) Gujarat

Codes :

	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(A)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*d*)	(*c*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*c*)	(*d*)	(*b*)	(*a*)
(D)	(*a*)	(*c*)	(*d*)	(*b*)

36. यादी I आणि यादी II मध्ये जोड्या लावा व खाली दिलेल्या सांकेतांकामधून योग्य तो पर्याय निवडा :

यादी I

(हडप्पा संस्कृतीची स्थळे)

(*i*) राखीगढी

(*ii*) लोथल

(*iii*) आलमगीरपूर

(*iv*) कालीबंगन

यादी II

(राज्ये)

(*a*) राजस्थान

(*b*) उत्तरप्रदेश

(*c*) हरियाना

(*d*) गुजरात

सांकेतांक :

	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(A)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*d*)	(*c*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*c*)	(*d*)	(*b*)	(*a*)
(D)	(*a*)	(*c*)	(*d*)	(*b*)

37. Which of the following ancient sites was *not* the capital of the Vakatakas ?

(A) Tagara

(B) Pravarpur

(C) Nandivardhan

(D) Vatsagulma

38. Which of the following pairs is *not* correctly matched ?

(A) Harshavardhan—Banskhera Copper Plate

(B) Amoghvarsha I—Sanjan Copper Plate

(C) Prabhavatigupta—Poona Copper Plate

(D) Chandragupta I—Mathura Pillar Inscription

37. वाकाटकांची राजधानी खालीलपैकी कोणते प्राचीन स्थळ **नाही** ?

(A) तगर

(B) प्रवरपूर

(C) नंदिवर्धन

(D) वत्सगुल्म

38. खालीलपैकी कोणती जोडी **अयोग्य** आहे ?

(A) हर्षवर्धन—बांसखेडा ताम्रपट

(B) अमोघवर्ष प्रथम—संजाण ताम्रपट

(C) प्रभावतीगुप्ता—पुणे ताम्रपट

(D) चंद्रगुप्त प्रथम— मथूरा स्तंभालेख

39. Which among the following regions was not conquered by the Badami Chalukyan King Pulkeshi II as mentioned in the Aihole inscription ?

(A) Konkan

(B) Saurashtra

(C) Lata

(D) Malava

40. Which among the following regions was *not* conquered by the Western Kshatrapa King Rudradaman I as mentioned in the Junagarh inscription ?

(A) Vidarbha

(B) Kukura

(C) Anarta

(D) Aparanta

39. खालीलपैकी कोणता प्रदेश ऐहोळे शिलालेखात नमूद केल्यानुसार बादामी चालूक्यवंशी राजा द्वितीय पुलकेशीने जिंकला नव्हता ?

(A) कोकण

(B) सौराष्ट्र

(C) लाटा

(D) माळवा

40. खालीलपैकी कोणता प्रदेश जुनागढ शिलालेखात नमूद केल्यानुसार पश्चिमी क्षत्रप राजा प्रथम रुद्रदामन याने जिंकला नव्हता ?

(A) विदर्भ

(B) कुकुर

(C) अनार्त

(D) अपरांत

41. Who was the governor of Surashtra (Saurashtra) during the rule of Chandragupta Maurya ?

(A) Kunala

(B) Tushaspha

(C) Suvishakh

(D) Pushpagupta

42. Which among the following deities is *not* shown on the gold coins of the Kushana King Kanishka I ?

(A) Buddha

(B) Mao

(C) Mihir

(D) Vishnu

43. Which among the following texts is *not* a part of the Pali canoncial work *Suttapitaka* ?

(A) Kuddakanikaya

(B) Majjhimanikaya

(C) Dhammanikaya

(D) Dighanikaya

41. चंद्रगुप्त मौर्याच्या कालखंडात सुराष्ट्र (सौराष्ट्र) प्रदेशाचा राज्यपाल कोण होता ?

(A) कुणाल

(B) तुषास्फ

(C) सुविशाख

(D) पुष्पगुप्त

42. खालीलपैकी कोणती देवता कुषाण सम्राट प्रथम कनिष्काच्या सुवर्ण नाण्यांवर आढळून येत **नाही** ?

(A) बुद्ध

(B) माओ

(C) मिहिर

(D) विष्णू

43. खालीलपैकी कोणता ग्रंथ हा पाली धर्मग्रंथ **सुत्तपिटकाचा** भाग **नाही** ?

(A) खुद्दकनिकाय

(B) मज्झिमनिकाय

(C) धम्मनिकाय

(D) दीघनिकाय

44. Which among the following Vakataka princes is mentioned in the Poona copper plate of the Vakataka queen Prabhavatigupta ?

(A) Divakarasena

(B) Narendrasena

(C) Rudrasena

(D) Pravarasena

45. Which among the following samskaras in a prenatal samskara ?

(A) Nishkramana

(B) Pumsavana

(C) Karnavedha

(D) Namakarana

46. Which among the following texts does come under the category of historical biography ?

(A) Harshacharita

(B) Ashtadhyayi

(C) Mahabhashya

(D) Milindapanho

44. खालीलपैकी कोणत्या वाकाटक राजपुत्राचा उल्लेख वाकाटक राणी प्रभावतीगुप्ताच्या पुणे ताम्रपटात आढळून येतो ?

(A) दिवाकरसेन

(B) नरेंद्रसेन

(C) रुद्रसेन

(D) प्रवरसेन

45. खालीलपैकी कोणता संस्कार हा जन्मपूर्व संस्कार आहे ?

(A) निष्क्रमण

(B) पुंसवन

(C) कर्णवेध

(D) नामकरण

46. खालीलपैकी कोणता ग्रंथ 'ऐतिहासिक चरित्र' या सदराखाली समाविष्ट होतो ?

(A) हर्षचरित

(B) अष्टाध्यायी

(C) महाभाष्य

(D) मिलिंदपन्हो

47. The Gahadavala king .... was contemporary to the Chahamana king Prithviraja III.

(A) Govind III

(B) Dharmapala

(C) Jayachchandra

(D) Mihirbhoja

48. Which among the following is *not* a king of the Pratihar dynasty ?

(A) Mahipala I

(B) Mahendrapala I

(C) Mihirbhoja

(D) Govinda III

47. चाहमान राजा तृतीय पृथ्वीराजच्या समकालीन असलेला गाहडवाल राजा .... हे होते.

(A) तृतीय गोविंद

(B) धर्मपाल

(C) जयच्चंद्र

(D) मिहिरभोज

48. खालीलपैकी कोण प्रतिहार राजवंशाचा शासक नव्हता ?

(A) महिपाल प्रथम

(B) महेंद्रपाल प्रथम

(C) मिहिरभोज

(D) गोविंद तृतीय

49. Chinese traveller Hiuen-Tsang mentioned three important rulers of the 7th century C.E. are :

(A) Narasimhavarman I, Harshavardhan and Pulkeshi II

(B) Mahendravarman III, Pulkeshi II and Harshavardhan

(C) Simhavishnu, Narasimhavarman I and Chandragupta II

(D) Samudragupta, Harshavardhan and Pulkeshi II

50. Who was the founder of Pala dynasty ?

(A) Devapala

(B) Gopala

(C) Dharmapala

(D) Vigrahapala

49. चीनी यात्रेकरू ह्युएन-त्संग याने इ.स. सातव्या शतकातील .... या तीन महत्त्वपूर्ण शासकांचा उल्लेख केला आहे.

(A) प्रथम नरसिंहवर्मन, हर्षवर्धन आणि द्वितीय पुलकेशी

(B) तृतीय महेंद्रवर्मन, द्वितीय पुलकेशी आणि हर्षवर्धन

(C) सिंहविष्णू, प्रथम नरसिंहवर्मन आणि द्वितीय चंद्रगुप्त

(D) समुद्रगुप्त, हर्षवर्धन आणि द्वितीय पुलकेशी

50. पाल राजवंशाचा संस्थापक कोण होता ?

(A) देवपाल

(B) गोपाल

(C) धर्मपाल

(D) विग्रहपाल

51. The two important lines of the western Kshatrapas were :

(A) Kshaharatas and Kardamakas

(B) Kardamakas and Bhadras

(C) Mitras and Kshaharatas

(D) Kardamakas and Kanhabhojas

52. The Besnagar Pillar inscription of the Shunga period mentions the installation of pillar by .... ambassador Heliodorus.

(A) Chinese

(B) Sythian

(C) Huna

(D) Greek

51. पश्चिमी क्षत्रपांच्या दोन प्रमुख शाखा .... हे होत्या.

(A) क्षहरात आणि कार्दमक

(B) कार्दमक आणि भद्र

(C) मित्र आणि क्षहरात

(D) कार्दमक आणि कान्हभोज

52. शुंगकालखंडातील बेसनगर स्तंभलेखात .... राजदूत हेलिओदोरस याने स्तंभ उभारल्याचा उल्लेख आढळून येतो.

(A) चीनी

(B) सिथियन

(C) हुण

(D) ग्रीक

53. The Sanskrit drama Naganand was composed by ....

(A) Harshavardhana

(B) Kalidas

(C) Shudraka

(D) Vishakhadatta

54. Who conquered Sindh region in the eighth century C.E. ?

(A) Muhammad-bin-Qasim

(B) Abu Mashar

(C) Al-Biladhuri

(D) Dahir

53. नागानंद हे संस्कृत नाटक .... याने लिहिले.

(A) हर्षवर्धन

(B) कालीदास

(C) शुद्रक

(D) विशाखादत्त

54. सिंध प्रांत, इ.स. आठव्या शतकात कोणी जिंकला होता ?

(A) मुहम्मद–बिन्–कासिम

(B) अबू मशर

(C) अल–बिलाधुरी

(D) दाहिर

Read the passage and answer the following Question Nos. **55** to **58** :

In concept of Dhamma can perhaps be better understood by analysing it as a response to contemporary conditions. It was in part a policy that was nurtured in the mind of Ashoka, but, since he also saw it in relation to existing problems, it is in the light of these that its nature can be assessed. As a family, the Mauryas tended to be eclectic and favoured the heterodox sects—the Jainas, and Ajivikas and the Buddhists—although they were not hostile to Brahmanism. These dissident sects questioned brahmanical ideas and suggested alternative ways of life and thought.

परिच्छेदाला अनुसरून प्र.क्र. **55** ते **58** ची उत्तरे द्या :

धम्माची संकल्पना आपण तत्कालीन परिस्थितीला दिलेला प्रतिसाद म्हणून अधिक चांगल्याप्रकारे समजून घेऊ शकतो. एक तर ती अशोकाच्या मनात साकारणाऱ्या धोरणाचा एक भाग होती. पण अशोकाने ज्याअर्थी तिला तत्कालीन समस्यांशी नाते जोडून समजून घेतले, त्याअर्थी तिचे मूल्यमापनही या समस्यांच्या पार्श्वभूमीवरच करता येईल. एक कुटुंब म्हणून मौर्य हे सर्वसंग्राहक आणि जैन, आजीविक आणि बौद्धांसारख्या सुधारणावादी पंथांच्या बाजूला सुकलेले असत. मात्र ते ब्राह्मण्याच्या द्वेषात बुडालेले नव्हते. या विद्रोही विचारांनी ब्राह्मण्यवादी विचारांना प्रश्नांकित करून

The strength of, and the support for, ideologies alternative to Vedic Brahmanism was apparent, and this would have made them all the more competitive. That the competition was sometimes expressed in contestation was unavoidable. There were other tensions, involving the status of newly emerging communities, such as the mercantile community, the assertion of craft associations in urban centres, the strain of an administrative system more complex than before and the sheer size of the empire. The principles of Dhamma were such that they would have been acceptable to people belonging to any religious sect.

जगण्याचे आणि विचार करण्याचे पर्यायी मार्ग खुले केले होते. अशा वैदिक ब्राह्मण्यवादी विचारांना पर्याय देणाऱ्या तत्त्वज्ञानांची ताकद आणि मिळणारा पाठिंबा अगदी उघड होता. त्यामुळे त्यांच्यात चांगलीच स्पर्धा असणार. या स्पर्धेची अभिव्यक्ती कधीकधी ईर्षे-मध्ये होणे अनिवार्य होते. याखेरीज इतर तणाव होतेच-जसे की नव्याने उदयाला येणाऱ्या व्यापाऱ्यांसारख्या समूहांच्या सामाजिक स्थानाबाबतचे तणाव, किंवा नागरी केंद्रामध्ये व्यावसायिकाच्या संघटनांच्या आक्रमकतेमुळे उद्‌भवणारे तणाव, आधीपेक्षा गुंतागुंतीच्या प्रशासनव्यवस्थेमुळे येणारा तणाव, आणि एकंदरच साम्राज्याच्या अवाढव्य प्रसारामुळे येणारा तणाव. धम्माची तत्त्वे अशी होती की कोणत्याही पंथाच्या अनुयायांना ती मान्य झाली असती.

55. Read the following statements and choose the right option :

(I) The concept of Dhamma was in part a policy that nurtured in the mind of Ashoka.

(II) The Mauryas were not hostile to Brahmanism.

Codes :

(A) (I) and (II) are correct and (II) is the cause of (I)

(B) (I) and (II) are correct and (I) is the reason of (II)

(C) (I) and (II) are correct but unrelated

(D) (I) and (II) are both incorrect

55. खालील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा :

(I) धम्माची संकल्पना ही अशोकाच्या मनात साकारणाऱ्या धोरणाचा एक भाग होता.

(II) मौर्य ब्राह्मणाच्या द्वेषात बुडालेले नव्हते.

सांकेतांक :

(A) (I) आणि (II) योग्य आहेत आणि (II) हे (I) चे कारण आहे

(B) (I) आणि (II) योग्य आहेत आणि (I) हे (II) चे कारण आहे

(C) (I) आणि (II) योग्य आहेत पण त्यांचा एकमेकांशी संबंध नाही

(D) (I) आणि (II) दोन्ही अयोग्य पर्याय आहेत

56. What was the distinct feature of the principles of Dhamma ?

(A) The principles of Dhamma would have been acceptable to people belonging to any religious sect

(B) The principles of Dhamma would have not been acceptable by the contemporary society

(C) The principles of Dhamma would have been acceptable to only followers of Buddhism and Jainism

(D) The principles of Dhamma would have been acceptable to only followers of Ajivikas

56. धम्माच्या तत्त्वांचे कोणते ठळक वैशिष्ट्य होते ?

(A) धम्माची तत्त्वे कोणत्याही पंथाच्या अनुयायांना मान्य होणारी होती

(B) धम्माची तत्त्वे तत्कालीन समाजाला मान्य होणारी नव्हती

(C) धम्माची तत्त्वे फक्त बौद्ध आणि जैन धर्मांच्या अनुयायांना मान्य होणारी होती

(D) धम्माची तत्त्वे फक्त आजीविक संप्रदायाच्या अनुयायांना मान्य होणारी होती

57. Which of the following heterodox sects was *not* favoured by the Mauryas ?

(A) Jain

(B) Lokayata

(C) Buddhist

(D) Ajivika

58. Which among the following factors was *not* responsible for creating tension in the contemporary society ?

(A) The status of newly emerging communities

(B) The assertion of craft associations in urban centres

(C) Complex administrative system

(D) Policy of donations to the heterodox sects

57. खालीलपैकी कोणत्या सुधारणावादी संप्रदायाचा मौर्यांनी पुरस्कार केला **नाही** ?

(A) जैन

(B) लोकायत

(C) बौद्ध

(D) आजीविक

58. खालीलपैकी कोणता घटक तत्कालीन समाजात तणाव निर्माण करण्यासाठी कारणीभूत नव्हता ?

(A) नव्याने उदयाला आलेल्या समूहांचे सामाजिक स्थान

(B) व्यावसायिक संघटनांची नागरी केंद्रातील आक्रमकता

(C) गुंतागुंतीची प्रशासन व्यवस्था

(D) सुधारणावादी पंथाना दिलेल्या दानाचे धोरण

59. What was 'Arabasque' ?

(A) Script

(B) Combination of decorative devices with Arabic script

(C) Style of singing

(D) Kind of stone

60. Who among the following Delhi Sultanate rulers is credited with the standardisation of the coinage of the Delhi Sultanate ?

(A) Qutubuddin Aibak

(B) Iltutmish

(C) Alauddin Khilji

(D) Mohammed-bin-Tughlaq

61. Which European traveller during medieval period, wrote his travelogue under the title *Storia Do Mogor* ?

(A) Niccolao Manucci

(B) Streynsham Master

(C) Edward Terry

(D) John Ovington

59. अराबास्क काय होते ?

(A) लिपी

(B) अरबी लिपी व चित्रप्रतीकांचे मिश्रण

(C) गायनशैली

(D) दगडाचा प्रकार

60. खालीलपैकी कोणत्या देहली राज्यकर्ताला नाण्यांचा योग्य प्रमाणीकरण बाबत प्रतिष्ठा मिळाली ?

(A) कुतुबुद्दीन ऐबक

(B) अल्तमश

(C) अलाउद्दीन खिलजी

(D) मुहंमद-बिन-तुघलक

61. खालीलपैकी कोणत्या युरोपीयन प्रवाश्याने मध्ययुगीन काळात 'स्टौरीया दो मोगोर' या शीर्षकाने आपले प्रवासवर्णन लिहिले आहे ?

(A) निकोलो मनुची

(B) स्ट्रेनशाम मास्टर

(C) एडवर्ड टेरी

(D) जॉन ओवींग्टन

62. Who was the author of Tarikh-i-Ferozshahi ?

(A) Zia Barani

(B) Dara Shikoh

(C) Jahangir

(D) Feroz Tughlaq

62. 'तारिख-अे-फिरोझशाही' चा लेखक कोण ?

(A) झिया बरनी

(B) दाराशिकोह

(C) जहांगीर

(D) फिरोज़ तुघलक

63. From among the following rulers, who completed the Qutub Minar ?

(A) Qutubuddin Aibak

(B) Razia

(C) Iltutmish

(D) Balban

63. खालील राज्यकर्त्यापैकी कोणी कुतुबमिनारचे बांधकाम पुर्णत्वाला नेले ?

(A) कुतुबुद्दीन ऐबक

(B) रझिया

(C) अल्तमश

(D) बल्बन

64. Who among the following introduced the concept of gardens in their building complexes ?

(A) Tughluqs

(B) Ilbaris

(C) Khaljis

(D) Lodis

64. प्रासादाच्या संकुलात बागांची संकल्पना खालीलपैकी कोणी आणली ?

(A) तुघलक

(B) इलबारी

(C) खलजी

(D) लोदी

65. The ancestral home of Babar belonged to the Central Asian region of ....

(A) Transoxiana Valley

(B) Farghana Valley

(C) Balkash Valley

(D) Jaxartes Valley

65. बाबरचे मूळ गाव मध्य आशियातील ...... शी संबंधित आहे.

(A) ट्रान्सऑक्सिआना खोरे

(B) फरगणा खोरे

(C) बल्कश खोरे

(D) जायक्सारत्स खोरे

66. In the battle of Haldighati, Rana Pratap of Mewar was defeated by the Mughal army led by :

    (A) Abdur Rahim Khan-i-Khanam

    (B) Raja Man Singh

    (C) Raja Bhagwan Das

    (D) Bairam Khan

66. हल्दीघाटीच्या लढाईत राणा प्रतापला या मुघल सेनानीने पराभूत केले :

    (A) अब्दुर्रहीम खानेखानां

    (B) राजा मानसिंग

    (C) राजा भगवान दास

    (D) बैराम खान

67. The term *Khalsa* in Mughal Administration signified the ....

    (A) Land owned by the Emperor himself

    (B) Entire imperial establishment

    (C) Land from where revenue was collected for the imperial treasury

    (D) Religious landgrants

67. मुघल प्रशासनाच्या संदर्भात **खालसा** म्हणजे काय ?

    (A) सम्राटाचा स्वत:चा भूप्रदेश

    (B) सर्व साम्राज्य

    (C) शाही तिजोरीसाठी जेथून महसूल जमा केला जाई असा भूप्रदेश

    (D) धार्मिक भूमीदान

68. Which one of the following looked after the revenue grants under the Mughals ?

(A) Mir-i-Saman

(B) Sadr-us-Sadr

(C) Mir-i-Baksh

(D) Diwan-i-Ala

69. Who wrote 'Humayunnama' ?

(A) Roshan Ara

(B) Gulbadan Begam

(C) Noor Jahan

(D) Sultana Razia

70. Before coming to Akbar's court Tansen was in the services of ....

(A) Raja of Jodhpur

(B) Raja of Jaipur

(C) Raja Ramchandra Baghel

(D) Rani of Gondwana

68. मुघल शासनात कोणत्या अधिकाऱ्यांतर्गत महसूल गोळा करण्याचे कार्य होते ?

(A) मीर-ई-सामान

(B) सदर-उस-सदर

(C) मीर-ए-बक्श

(D) दिवान-ए-आला

69. 'हुमायुननामा' कोणी लिहिले ?

(A) रोशन आरा

(B) गुलबदन बेगम

(C) नूरजहाँ

(D) सुलताना रझिया

70. अकबराच्या दरबारी रुजू होण्यापूर्वी तानसेन कोणत्या राजाच्या सेवेत होता ?

(A) जोधपूरचा राजा

(B) जयपूरचा राजा

(C) राजा रामचंद्र बागल

(D) गोंडवानची राणी

71. Saint Kabir was the disciple of ....

(A) Ramanand

(B) Madhavacharya

(C) Surdas

(D) Guru Nanak

72. Ramanujacharya belonged to :

(A) Shaiv Panthi

(B) Vaishnav Panthi

(C) Mayavadi

(D) Kapalika Sect

73. Who was Guru of Mirabai ?

(A) Tulasidas

(B) Dadu Dayal

(C) Kabir

(D) Rohidas

71. संत कबीर हे .... यांचे शिष्य होते.

(A) रामानंद

(B) माधवाचार्य

(C) सूरदास

(D) गुरुनानक

72. रामानुजाचार्य हे कोणत्या धर्मसंप्रदायाशी संबंधित होते ?

(A) शैव पंथी

(B) वैष्णव पंथी

(C) मायावादी

(D) कापालीक संप्रदाय

73. मीराबाईंचे अध्यात्मिक गुरू कोण होते ?

(A) तुलसीदास

(B) दादू दयाल

(C) कबीर

(D) रोहीदास

74. Who was the Maratha's ambassador in the court of Mugal during Nanasaheb Peshwa's period ?

(A) Naroji Kale

(B) Raghuji Bhosale

(C) Raghunath Rao

(D) Mahadev Bhat Hingane

75. Name the Vijayanagar Emperor who assumed the title of 'Yavanraj Sthapanacharya' ?

(A) Harihar I

(B) Bukka I

(C) Krishna Deva Raya

(D) Ramraya

74. नानासाहेब पेशवा यांच्या काळात मुघल दरबारात मराठ्यांचा वकील कोण होता ?

(A) नारोजी काळे

(B) रघुजी भोसले

(C) रघुनाथ राव

(D) महादेवभट हिंगणे

75. 'यवनराज स्थापनाचार्य' हे विरुद कोणत्या विजयनगर सम्राटाने धारण केले ?

(A) हरीहर पहिला

(B) बुक्क पहिला

(C) कृष्ण देवराय

(D) रामराय

ROUGH WORK